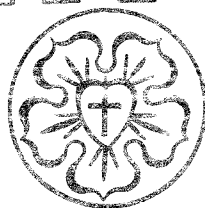

OROSHÁZI HARANGSZÓ

EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

1994. IV. 1

I. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

Ára: 20 Ft

E M L É K E Z É S E K

Orosháza Önkormányzata nevében tisztelettel köszöntöm városunk nevezetű lapját, az "Orosházi Harangszó". A város vezetősége számára örömet jelent az, ha a településünkön a gazdasági és kulturális eredmények mellett a hitélet is erősödik.

Talán szokatlan a hitre hivatkozni, pedig nehezen képzelhető el, hogy a Győr-Sopron és Vas Megyéből elűzött ósók hit nélkül megmaradtak volna. 18 év alatt kétszer kellett elhagyni otthonaikat, templomukat és szeretteik sírját. A Tolna megyei Zombán 18 évig reménykedtek, de a földesúr vallási türelmetlensége miatt ott sem maradhattak. Kocsira rakták harangjukat, átkeltek a Dunán és a Tiszán és 1744. tavaszán lelkesükkkel és tanítóikkal megérkeztek erre a török pusztította és sárállásos Orosházára.

Az ideigykövő ósók mindennapi elnépíenedeit, romokban heverő falvak mellett látták el. Csak a folyóvizek környékén volt emberi élet, ott ahol a nádás menedéket tudott adni a magyarnak. Szánalmas volt a vidék és rajnákra ismételték az érkezők. A biblia szerint ők azonban gazdagok voltak: erős volt a hitük, bíztak erejükben. Szorgalommal, igyekezettel, külső segítség nélkül építették fel otthonaikat és iskoláikat. Ánuszonyuk gyermekeiket szülték és nevelték őket. Sokszorosok és tíz öblösköt cseperedtek a zsidó, szédos uradalmaktól. Csodálatra méltó, szinte hihetetlen, hogy ideérkezésük után 42 évre fölépíteték nagy templomukat, amely ma is áll és műemlék.

Századunk a XX. század két világháborút is zúdított népünkre. A kulturembereknek ősi szokásuk, hogy a háború befejezése után hőseiknek, vagy áldozataiknak emléket állítanak. Így volt ez hazánkban is 8 évvel az I. Világháború befejezése után, amikor is a város központjában felállították Pásztor János szobrászművész alkotását, mely emléknak megtisztelő, az Árpád-kertnek pedig szép dísz. Ezen a bronzszobron kívül Gyopároson a Hősök ligetében 1156 táj ültettek, az elesett 1156 orosházi katona emlékére, míg az Evangélikus templomban a 800 evangélikus katona nevét márványtáblákon öröklítették meg. A II. Világháború után az or-

szág vezetői nem gondoltak emlékművek felállítására, hiszen szótarakban a magyar katona bünsz emberként szerepelt. Az áldozatok hozzátartozói jobbnak látták, ha esendőben maradtak, nem hogy még nyíltan emlékezzenek is. Az évenkénti koszorúzáskor az üzemekből, szervezetekből kirendelt magyar koszorúzók csak a szovjet és román katonák sírhelyére helyezheték el koszorúikat. Útjuk a magyarok sírkertje mellett vezetett el, odáig azonban nem, hogy egy koszorút, de még egy szál virágot sem tehettek. A magyar katona nem tehetett arról, hogy a frontra vitték, ő is olyan áldozat volt pedig, mint a másik oldal katonája.

Nekünk magyaroknak van okunk az emlékezésre. Orosháza népe is, települése is - évszázadokra visszamenőleg - a tragédiák sorozatára emlékezik: az első Orosházát 1241-ben elpusztította a tatár, a másodikát 1595-ben pedig a török és azóta is mennyi tragédia. Az 1848-49-es és az 1956-os elfojtott forradalom és szabadságharc. Évszázadunknak két világháborúja és békeparanesai. A XX. század idegen földön fogant osztályharcos eszméje, mely lerombolt 1400 tanyát és szülővárosából elűzött 5000 embert. Minderre emlékezni kell.

1991-ben a Képviseleti testület határozata hozta, hogy a városunkat kifejező emlékmű felállításáról, kibővíve azzal is, hogy állítsunk méltó emléket Orosháza város újratelepítésének 250. évfordulójára.

A magyar nép történelme kicsiben itt van ebben a városban. S ha mi ezt mind egy történelmi emlékparkban mutatjuk be, sokmindent pótolni tudunk iskoláink hiányos történelemtanításában.

Dr. Gulyás Mihály
polgármester

H Ú S V É T I Ö R Ö M

Krisztus mondja: „Halott voltam, de íme élek örökkön örökké, és nálam vannak a halál és pokol kulcsai” Jel 1, 18.

Emberlétünk legizgalmasabb kérdését, a shakespeare-i „lenni vagy nem lenni” kérdést megválaszoló, ezért Krisztus egyházának egyik legfelemelkebb üzenetét hirdető ünnep húsvét. Ez az ünnep olyan eseményre megy vissza, amely fordulópont az emberiség életében. Krisztus meghalt a keresztfán. Halála valóságos, erre kijelölt személyek által ellenőrzött halál volt. Eltemették. Harmadnap, húsvét hajnalán az oda siető női követői üresen találták Jézus sírját. Felhámadt! A halál évmilliók megállíthatatlan fűzfálmac vonulatát Krisztus megtörte. A hitetlenek magyarázkodását, hogy a tanítványai éjjel elvitték Jézus holttestét és ismeretlen helyen eltemették, maga, a feltámadott Úr cáfolta meg. Megjelent tanítványainak, többször is, majd Pál leírása szerint több mint 500 embernek.

Ezért szólhat meg a megdöbbenett Krisztus hitelen egyresz így: „Halott voltam.” A létnek abban a tartományában jártam,

amelyből az emberek számára eddig nem volt visszatérés. Keresztre feszítettek, kínos halál után eltemettek. Rajtam teljesedett be a prófécia: „kortársai közül ki törődött az-za, hogy amikor kiirtják a földön élők közül, népe vétke miatt éri a büntetés” (Ezs. 53,8.). A halálom sokak vétke miatt büntetés önkéntes átvállalása, helyettes szenvedés. A küldetésemet betöltöttem. Mivel „nekem adatott minden hatalom...”, a halál feletti is, így az nem tarthatott uralma alatt. Ezért mondhatja Krisztus: „de íme élek örökkön-örökké”. Jézus feltámadott, győzött az élet! Új értelmet nyert az élet. Felértékelődött az élet. Kitágult az élet. Nincs csak annyi az élet, amennyit abból lát, mert mi csak kicsiny részét látjuk annak, mint a hajósok a viharos tengeren úszó hatalmas jéghegyből is csak a hullámoktól ostromolt csúcsát szemelhetik. Az élet teljességének kicsiny részét érzékelhetjük és élhetjük át ezen a földön. Létiünk nagyobb része Isten mennyei világában teljesedik ki. Jézus ebből, a számunkra láthatatlan világból jött és arról hozott hírt, hogy az élet nem ér véget

a halállal. Van feltámadás, ezért van folytatás. Új formában, más minőségben, a földi élet korlátaitól és megkötöttségeitől, a szenvedésektől, gyötrelmekről megszabadulva folytatódik az életünk. Ez az örök élet, az üdvösség.

Az üdvösségbe való bejutás kulcsa Krisztusnál van. Ő szabadíthat ki a halál szorításából, ő nyithatja meg a szabadulás útját az elmúlásból. Ő tárhatja fel előttünk azt.

„Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, (azt készítette el az Isten az őt szeretőknek)” (1 Kor 2.9). Ehhez a már említett kulcs a Krisztus kegyelme: a bűnbocsánat és a hit ajándéka. Kérjük Őt, gyakoroljon felettünk is kegyelmet, hogy életünket ne a „halál, minden reménység sírja” (H.J. Iwand) határozza meg, hanem a feltámadás és örök élet boldogító mite, az élő reményesség, az igazi húsvéti öröm

Pintér János

„Akikért a Zombai harang szól...”

A zombai harang történetjének megjelenítése templomban és színpadon.

A jubileumi rendezvények sorozatában az egyházi ifjúság is méltóképpen szeretne megemlékezni a 250 éve történekről. A fiatalok színpadi játékában megelevenedik az immáron szimbólummá vált ZOMBAI HARANG, mint az egykori események hiteles tanúja.

„Jöjj, testvérem emlékezni, jöjj a múltat felidézni.
Halld, az ősök hangja hív, nyitjon meg minden szívt!”
Emlékezésre, múltunk felidézésére szólít fel a nyitó kórus. Megkapó kép tárul elénk. A közepe egyszerű harangláb, kisharangja imára esendül. Zomba szorgos népe áhitatos énekekkel gyülekezik az esti konyorgásra:

„A fényes nap immár elnyugodott, A föld színe sötétben maradott,
Nappali fény éjjelre változott, Ébredniuk nyugodalmat hozott.”
Az est esendős áhitatába dörren bele Dóry báró kegyetlen, cinikus hangja:

„Enyém a föld és enyém a hit, enyém a lelked, te senki vagy itt...”
Dóry próbákja is rúszandának végsőkik, fokozva a kis gyülekezet elkeseredését. Amint Dóry eltávozik kíséretével, feltör a zokogás a meggyötört jobbágyokból. Dénés tanító szomorú hangjában a hitvallás határozottsága, az elszántság érződik:

„Népem! Készülj az útra, nem otthonod már többé e föld...
...elfindulunk az ismeretlen felé, mint Mózes népe egykor, mi is az ígéret földjét keressük!”

A kis harang elindul az idegen tájakon új hazát keresni. A gyülekezet éneke biztatón hangzik:
„Ne esügedj el, kicsiny sereg,
szívedet ne rémitse meg sok ádáz eltenséged!”

Az előre küldött követek megállapodást kötöttek Harruckern báróval „Orosházára nézvést”. A hozótis, kihalt táj lehangoló, a követek mégis deris reménységgel készülődnek alváshoz egy göcsörtös vén kőrefa alatt:

„Mindeddig megsegélt minket az Úristen, eztán sem hágy el...”

Imaként hangzik szép népdal:

„Erdő mellett estveledtem, sűbám fejem alá tettem,
Észetesenem kétközemet, úgy kérem jó Istenemet!
En Istenem, adjál szállást, már meguntam a járkálást
A járkálást, a bujdosást, az idegen földön lakást”

Reggelre virradva megérkezik a harminc zombai család. Az ünnepi hangulatban lelkesülten és lelkesítően hangzik a szónoklat:
„Ünnepeljünk testvéreim., S míg Orosháza áll, míg ember lakja e tájat,
megemlékezvén ünnepelje ez dicső napot. Szent György napját...”

A kórus ujjongó éneke szép barokk orgonazenével keveredik, sőt korunk modern zenéje is megszólal néhány taktus erejéig. Még pusztá a föld, még nem áll a templom, de a hit szemével már a virágzó jövőt látják őseink.

„Az ünnepi óra elkezdet...”

Ma Szent György napja virradott...

Hála az Úrnak! Amen!”

Hamarosan újra áll a kis harangláb, elkészül az Isten háza is. A gyülekezet meghívja első lelkészét, Horváth Andrászt és az őskeresztyén Confirma hangjai mellett beiktatja hivatalába.

„Erősítsd meg, Istenünk, amit eszelekedtél értünk!”

Szerény a kezdet, de van reménység, mert Isten nemcsak a hatalmas dómok lakója. Erről vall a Reményiek versre íródott kis dal:

„En csak kis fatornyú templom vagyok.

Nem esüesfves dóm, égbe szökkenő...

... az én szívem is álmok temploma,

És Isten minden templomban lakik...”

A fatemplomtól a hatalmas kőtemplomig 42 éven át vezetett az út kétségek és reménységek között, de fölépült és hirdeti 250 év után is: Erős vár a mi istenünk!

A kis zombai harang szíve megszakadt már. Hányszor esendült örömnépre? Hány koporsót kísért el zengő hangja!...

Most néma tanuként áll templomunkban. Tanuja az ősök hitének, és tanuja a félvszazados dermedtségéből feléledő gyülekezet élni akarásának.

HALLOD? - NÉMÁN IS ÉRTED SZÓL A ZOMBAI HARANG!
(Az ifjúság előadását április 17-én 18 órakor az ev. templomban apr. 21-én 18 órakor a művelődési házban láthatják testvéreink)

Győri Gábor

Volt egyszer egy gimnázium... és lesz-e?

A magyar népmese kedves, kezdő gondolataiból kölcsönzött indítás a cím. Pedig nem mesei elemekkel átszótt történetek megírására vállalkozik a haszontalan tollforgató, hanem Orosháza kulturtörténete kicsiny szelete bemutatására. Nosztaurgia - bárki mondhatja, s talán mondja is csak a jelenben élő ember. A múlt meg - szépítő messzesége készített írásra - szól más. Biztos, hogy több, mint 50 év rostáján kihullanak (csetleg felerősödnek) a kellemes, a kellemetlen emlékek. Mindkettő az egyes emberé, neki szíve joga emlékeit rendezni. Akkor mi indukálja, hogy a csak 11 éves múlttal rendelkező gimnáziumról a lap hátsó oldalán szó essék? Csak egy szó: "a tisztesség". Tisztesség, tisztelet azoknak, akik bábkodtak a gimnázium születéséért, nyilvános joga megszerzéséért, számos kudarcot elviselve küzdöttek, s a küzdelemben alakítottak olyan iskolai szellemiséget, mely a jelenben és a jövőben is egyaránt figyelmeztető, talán követendő lehet (?).

Az idősebb korú orosháziak emlékeznek a Komlósi út 3., a Horthy Miklós út 3., a Bajcsy Zsilinszky út 3 szám alatt meghúzódnak, külsejében igen szerény, mindig ugyanazon a helyen álló épületekre, a "Végi-ház"-ra. Az épület belesimult abba az alföldi belsőségi településrendbe, mely bármely nagyközség települési arculatát jellemezte. Az előtte elmenő idegen azt hitte, hogy egy jómódú parasztház, de meghökkenhetett, ha a homlokzati feliratot olvasta: Evangélikus Gimnázium. Joggal csodálkozhatott, mert széles e rónán legalább egy emeletes volt a legtöbb középiskola. Az orosháziak büszkéek voltak rá, mert lett. Hogyan? 1935-öt mutatott a naptár, az ország kilábalóban volt a gazdasági válságból, mikor a szepességi polgárcsaládból származó, Ig-lón érettségizett, teológiai tanulmányait Budapesten kezdett, majd azt Halléban folytatott Fürst Ervin orosházi evangélikus lelkész felkereste püspökét, dr Raffay Sándort, hogyan lehetne Orosházán az 1923-tól Mussulin Béla vezette, tanfolyami jelleggel működő magángimnáziumot átvenni, vagy egy új gimnáziumot alapítani?

A lelkész meghallásra talált. Mi vezette a messziről jött, a messzebb látó Fürst Ervint az evangélikus gimnázium alapítása szorgalmazásakor? A környezet, a magyarrá lett, hitében elkötelezett tudata, a „harmadik honalapító” iránti tisztelete. A környezet: a település és az azt körülvevő községek lakosságának többsége protestáns; az ősköztől génjeibe ivódott a „güzü” életelv, életvitel és ez párosult e vidéken is történelmileg későn jelentkező polgárosodási szándékkal. Ezt kielégítendő, műkö-

dott a polgári iskola, a felsőüzemgazdasági, de nincs humanisztikus műveltséget adó gimnázium, mely adhatná a saját nevelésű értelmiséget.

A lelkész életútja fényes bizonyíték magyarságtudatára. Hol ivódott ez és mikor a cipster származású emberbe? Édesanyja nevelésével, majd Halléban, hol a Magyar Társaság előadásainak is hallgatója volt. Nagymágoacson, Szentetornyán a „föld” népének tartott előadásaival. Talán nem elhanyagolható mozzanat az sem, hogy Trianon a szepesolási lakosu lelkészt állampolgárságától megfosztotta, ezt 1928-ban e „szűkebb” hazában kapta vissza. Olvasmányélményei. Könyvtárában a teológiai munkákon kívül a magyar -, világirodalom klasszikusai, filozófiai munkáiról is tanulmányozhatnak, hogy a lelkész teológiai felkészültségén túl, korának humanisztikus műveltségét sugárzó művek olvasója, a kapott élményeknek belső feldolgozója lehetett, és volt.

Marad a harmadik kritérium: „a honalapító” iránti tisztelet. Fürst Ervin neveltetéséből adódóan is hordozta a tiszteletet, és ez nála a történelmi múlt ismerete alapján jelentkezett azok iránt, kik e műcsáros, zombékos tájat termővé tették, önmagukból rajokat bocsajtottak ki a környező, a falutól messzebb fekvő területekre, hogy ott falvak szülessenek, s mint egy ölelkező család egymást segítve éljenek in a Békés-csanádi löszhát belsejében. Ennek akkor lassan 200 éve volt. Csakis gimnázium alapításával lehetett az ősköre emlékezni, itt Békés-megye délnyugati szegletében. Ez a gimnázium lesz majd egy „grádics”, honnan messzebb lehet látni: világot, a mindennapi valóságot, a múltat jelennei összevetve jövőt formálni. Már nem kizárólag a fizikai erővel, hanem a szellemi erejével, szolgálva, emelve azokat is, kik a mindennapi „élet” megtermelői maradnak.

„Kellene a gimnázium” - mondta Fürst Ervin 1983-ban - e sorokat írónak. Ezen a színvonalon lakosú evangélikus vidéken nem volt gimnázium. A tanfolyam a község támogatásával nem kapta meg a nyilvános jogot, tanulói máshol kényszerültek vizsgázni. Ugyanakkor a megye keleti részén már százados múltra tekintett vissza a békési református -, a csabai evangélikus gimnázium, a 20. században létesült a gyulai katolikus gimnázium. 30 km sugarút körben három is akadt. Északon százados múltú volt a szarvasi evangélikus gimnázium, és Péter András parasztember tudománypartolásából 1926-ban született meg a szeghalmi református gimnázium”. Fürst Ervinnék igaza volt.

Mire számíthatott az őseiben evangélikus igazgató lelkész? Merétre? Gáncsoskodásra? Bizonyára tudta, hogy a „Regnum Marianum” országában szívesebben látott a katolikus középiskola. Ugyanakkor ott

volt a Klébersberg nevével fémjelzett kultúrkonceptió: „most nem a kardé a szó, hanem a szellemé”. Ezt az 1924-es törvény, mely többek között kimondta, hogy az állam mellett a VKM engedélyével az egyházak is alapíthatnak gimnáziumot. Az utóbbi kettő biztatóbb lehetett számára. Elgondolása a püspök szándékával is találkozott. S hogyan gondolkodott Hóman Bálint, a kultuszminiszter? A bejelentett szándékot, a gimnázium alapítását, jólehet a törvény a minisztert is kötelezte, halogatja. Tárgyalás tárgyalást követett. A miniszter hosszú „meditálásának” nem más az oka, mint az, hogy a magyar történelemben készültek az „örségváltásra”, a zsidófelekezethez tartozók visszaszorítására, a gazdasági kulcspozíciók „magyaroknak” megszerzésére. Ehhez pedig szakiskolák kellettek, nem gimnázium.

Hóman Bálint taktikázására az orosházi Evangélikus Egyházközség adta meg a választ. 1937. június 27-én dr Sztranyavszki Sándor, egyházközségi felügyelő, Horemusz Pál orosházi igazgató lelkész elnökletével tartott képviselőtestületi ülés kimondta, hogy az evangélikus gimnáziumot 1937 év őszén megnyitja. Elkészítették a kultuszminiszternek a kérvényt, melyben a gimnázium nyitásának tudomásulvételeit kérték. Az 1937-38 tanévben az I-II. osztályokat nyitják meg, a következő évek folyamán pedig az osztályok eggyel-eggyel emelkednek, így 1944-re a „harmadik honalapítás” jubileumi évre teljes jogú nyolcosztályos gimnázium lesz. Az alapító okirat leszögezte, hogy a gimnázium fenntartója az orosházi Evangélikus Egyházközség. A politikai község pedig lehetőségeihez mérten mindenkor anyagilag támogatja az intézményt. Az alapító okirat leszögezte, hogy az evangélikus gimnáziumban felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül minden tanulnívágó fiatalnak - orosházinak és környékbelinek - helye lesz.

A június végén keltezett, miniszternek küldött kérelem után Hóman továbbra is várakozik. Augusztus végén a püspök személyes megjelenése után hosszabb tárgyalást követően „kénytelen cselekedni”: engedélyezte Orosházán a gimnázium nyitását. Engedélye így szól: „az orosházi evangélikus egyháznak gimnázium létesítésére irányuló szándékát tudomásul veszem. Mint-hogy az országos iskolaszervezési tervezet keretében megfontolás tárgya, hogy Orosházán a lakosság társadalmi, foglalkozásbeli és hitfelekezeti viszonyainak figyelembevételével bizonyos gyakorlati irányú államjellegű középiskola megszerveztessék, a tervezet I-II osztályának folyó évi szep-

Folytatás a 4. oldalon

Egyházi tagozat a 2. sz. Általános Iskolában

A 2. Sz. Általános Iskola egyházi tagozatán folyó munka I. félévi értékelése 1993/94.

Az egyházi tagozat 2. évébe lépett 1993. szeptemberében, négy osztállyal, 92 tanulóval. Az előző év tapasztalatait felhasználva indult meg össze a munka, készült el a munkaterv.

Az egyházi tagozaton a nevelő-oktató munka hitbeli erkölcsi alapokra épül. A tagozat is kötelességének tartja a tehetség optimális terhelését, a gyengék felzárkóztatását, és a közepesen haladóknak is megkeresni a nem középserenű. Cél a minőségi tanulás eszközeivel a minőségi életre felkészítés.

Első osztályainkról

Mindkét osztályunk heterogén összetételű, és ez meghatározza munkájukat és eredményeiket egyaránt. Sok óvodából kerültek össze, más-más viselkedési, szoktatási normák, változatos felkészítés és felkészültség jellemezte őket. Ma már gondot csak az 1.a-ban két gyerek tanulása, az 1.b-ben három tanuló megatartása okoz. Kötelességadatuk, étkezési kultúrájuk fejlődött, szépírókuk alakult. Számos nyitott, nyitva gyerekek, szeretik egymást, szeretnek iskolába járni. Mozgásgényük kielégítésére, mozgáskultúrájuk fejlesztésére szolgál a mindennapos testnevelés, amit mindig nagyon várnak.

Legnagyobb eredményünk mégis az összetartozás érzésének kialakulása. Örülnek egymás sikerének, segítik a hátrányt szenvedőket. Szép példáját láthatjuk annak, pl. az 1.b-ben. Az egyik kisfiú posztcardos, nehezen értette meg az olvasást tanulási technikái részét, emiatt csak most tanult meg olvasni. A félévi felméréskor az ő teljesítményének örült az osztály a legjobban.

Az 1.a osztályosok angol nyelvet tanulnak, az 1.b-ek pedig németet. Az idegen nyelvi oktatás bevezetésével el szeretnénk érni, hogy a gyerekek már kisgyermek korban megismerkedjenek az alapokkal.

Második osztályainkról

A tagozaton ők már a „nagyok”, akik példát mutatnak a kisebbeknek. Egymást szeretik, egymást nevelő gyermekek. Köszönéssé vált a köszönés, a kézfogás, a fogmosás, az udvariasság - de azért ellenőrizni kell őket, mert gyerekek.

Ezek az osztályok is heterogén összetételűek, szélsőséges anyagi helyzetű és iskolai végzettségű szülők gyermekei vannak ide. Nagy bennük az érdeklődés, a tanulás-utáns után vagy. Az a osztályban havonta megrendezett műveltségi vetélkedő célja az érdeklődés felkeltése a világ sokszínűsége iránt.

Teljes létszámban vesznek részt az Ifjú Zenekarát hangversenyeken. Magatartásuk és megjelenésük példamutató.

Mind a két második osztály folytatja az ismerkedést a Soroban matematikai segéd-eszközzel. Négy csoportban ismerkedhetnek a számítógéppel is. Ezeket az alkalmakat mindig nagy izgalommal várják.

A 2. osztályosok megkezdték heti egy órában a német, a 2.b-ek az angol nyelv tanítását. A két nyelv nagyon jól megfér egymás mellett, jó összehasonítási alapot is

jelent.

Mind a négy osztályra jellemzők a következők:

- Hétfőn reggel a tanító néni felírják a tablára a heti igét, mely egész héten ott is marad. Így állandóan a jóra ösztönöz, felel a rosszat.

- A tanulást naponta imával kezdik, étkezés előtt és után is imádkoznak. A reggeli ima a munkára ráhangolást szolgálja.

- Heti egy alkalommal van hittanórájuk, hétfőn ill. pénteken. Evangélikus és református lelkész, katolikus hitoktató tartja.

- A havi ítem igen jó alkalmazható, nevelő és fegyelmező erejű.

- Osztályon belül ünneplik a név- és születésnapokat.

- Mindennap van testnevelés, mely mozgásgényük kielégítését is szolgálja.

- Folytatják az „Egészséged testben - lélekedésben” amerikai egészségnevelési programot.

- Zeneiskolai előképzésben vehetnek részt.

- Néptánc szakkörre járhatnak

- A szülők bizalommal fordulnak a nevelőkhez, igénylik az állandó tájékoztatást gyermekeik iskolai tevékenységéről. Igazi partnereivé váltak az iskolának. A szülők és nevelők kapcsolattartása a többi osztályhoz viszonyítva kiemelkedően jó. Ehhez bizonyára az is hozzájárul, hogy a szülők naponta találkozhatnak a nevelőkkel, s kötetlen beszélgetés formájában mindenről értesülnek.

Tagozatos osztályaink rendezvényei a következők voltak eddig:

- Tanévnnyitó istentisztelet az evangélikus templomban.

- Reformációi istentisztelet az evangélikusoknak.

- Meglátogatták az óvónéni 1. osztályban tanuló volt gyermekeiket.

- Karácsonyi műsort adtak az iskola tanulóinak, melyben a négy osztály minden tanulója részt vett.

- Sokan szerepeltek az evangélikus egyház karácsonyi ünnepségén a templomban, valamint az időseknek tartott szertartásán.

- Műsoros karácsonyi ünnepség volt mind a négy osztályban a szülők és nevelők részvételével. Moleg, családias hangulat uralkodott.

- Vízkeresztkor részvétel az istentiszteleten az evangélikus templomban - az óvodásokkal és gimnazistákkal együtt.

- Közös szüneti étkezést volt két alkalommal. Az első a tanévnnyitás után, a második januárban. Ez utóbbi a Léviták kibővített foglalkozása volt, melyen a szülők 70 %-a vett részt, és hallgatta figyelemmel az előadást. A téma: „A keresztyén család élete” volt. Az eddigi szülői értekezletektől eltérően nemcsak az ismeretek bővítése történt, hanem lelki erősítés és gazdagítás is.

- 1994-ben ünnepli Orosháza a városalapítás 250. évfordulóját. Az iskola minden osztálya tavaly óta folyamatosan készül erre.

A munka dandárja - mely a tagozatosokra vár - ezután következik. „Felhívás”-t is tettünk közzé újságokban és szórólapokon.

segítséget kérve a gyújtómunkához. Hálásan köszönjük a segítséget.

A kiállítás április 19-én nyílik. Utána négy egyházi tagozatos osztályunk, a gimnázium két osztálya és az egyházi óvodások műsoros estet adnak a művelődési központban.

A tagozaton tanítók kezdeményezésére hétfőnként 16-8-tól Győri Gábor igazgató lelkész úr reggeli áhitatot tart. Ezen nemcsak a tagozaton tanítók vehetnek és vesznek részt, hanem a tantestület más tagjai is. Októberben a budapesti „Reménység” Ökumenikus Általános Iskolában jártunk. Ezi a fenntartást az egész tantestületnek felkínáltuk, végül 17-en utaztunk el. Kellems két napot töltöttünk el Kispeszen, ahol lelki feltöltődést kaptunk és bizonyosságot arról, hogy egy már működő, egyházi fenntartású iskolában még eredményesebb ez a nevelőmunka.

**Nagy Sándorné
igazgató helyettes**

M á r c i u s

Március 14-én hétfőn este bizonyára többen látták a televízió 1-es csatornáján Ráday Mihályinak és Katona Tamásnak az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékhelyeiről szóló műsorát. A film alkotói megemlékeztek arról, hogy Kossuth Lajos pontosan 100 éve halt meg Torinóban, a hamvainak Magyarországra indításakor Veres József orosházi evangélikus lelkész és országgyűlési képviselő imádsággal búcsúzott tőle a Valdenses templomában. Bemutatták azt az olasz anyakönyvi bejegyzést, ahol a szertartást végző Veres József neve is szerepel.

Az orosháziak 1904-ben készítették el Horvay Jánosról a Kossuth-emléket, melynek talpázatát mind a négy oldalon relief díszíti. Ha a Polgármesteri Hivatal felőli oldalon lévő domborművet jól megfigyeljük azt látjuk, hogy ezen is megörökítették azt, amint Veres József megáldja Kossuth hamvait a ravatalon.

(K.O.)

65. éves házassági évforduló

Tóth György és felesége, Fehér Mária nemrég ünnepelték 65. házassági évfordulójukat. Szeretettel köszöntjük őket!

Bekopogtatok házuk ajtaján. Gyuri bácsi nyit ajtót. Fehér haja, a kék szeméből sugárzó őszinteség és egyenes tartása tiszteletet parancsoló.

Gyuri bácsi! Az elmúlt évtizedek bizonyosan sok történetet ölelnek magukba. Legyen szíves nekem mesélni az életéről és arról, hogy milyen kapcsolata volt az evangélikus egyházzal?

Hát igen, egy regényt lehetne írni róla. A 250 éve Zombárról idetelepültek közül anyai ágon Dénes Sándor tanítónak, apai ágon Tóth Mihálynak vagyok az ötödik leszármazottja. Sajnos, a gyorsan szárnyaló évtizedek egyre több terhet raknak ránk, meggyengítve testünk erejét. Én 89 éves vagyok, a feleségem 86, az orosházi evangélikus templomban 1928-ban kötöttünk házasságot.

Őseim majd két évszázadon keresztül munkálkodtak az evangélikus egyház közösségében, és én is ezt a családi örökséget folytatva mint presbiter 30 évet töltöttem el az egyház vezető testületében. 12 évig számvétségügyi bizottsági tag is voltam.

Elmondhatom, hogy egész életemben az Isten velem volt. A II. világháborúban

1944-ben kikerültem a frontra. A Kolomeai harc idején kaptam egy aknaszilánk-találalatot a szívem fölé. A zubbonyom felső zsebében volt 14 db tábori levelezőlap és egy 30 lapos kemény borítójú jegyzetfüzet. Ezek felfogták a szilánkot, és megmenetltek az életemet.

Másik eset: 1944 októberében egy harc folyamán hatan elmaradtunk csapattestünktől. Az őrmesterem azt kérdezte tőlünk: most mit tegyünk? Tudtuk, hogy Orosházát a szovjet csapatok már elfoglalták. Én azt feleltem, haza szeretnék menni az otthonomba. Haza, haza, mindenáron! Elindultunk hatan, útközben kétszer elfogtak bennünket, és végül hármunknak sikerült hazajutni, amit szintén Isten segítségének köszönhetek. A részletekre nem térek ki, de a megmenekülésem csodálatos volt.

Hazaérkezésem után a városban szemlélgettem a háború harcainak nyomát, majd megdöbbenve láttam az evangélikus templom déli szárnyán a barna festésű ajtón egy krónával leírt mondatot: „Zárva van az ajtó, mert eikölözött az Isten”.

Kijelentem, mert tapasztaltam, hogy amikor az ember bajban van, az Istent hívja segítségül. Ezt hallottam harci események alatt, hogy az Isten nevét kiáltották. Ki - ki az anyanyelvén, bármilyen nemzetiségű volt.

A háború után az Orosházi Monori-tanyán éltünk. A Monori Tánácsos M. Tsz.-ben dolgoztam a gyümölcskertészetben mint munka-csoportvezető. 1963-ban költöztünk be

a tanyáról Orosházára, és 16 évi tsz tagság után 1970-ben mentem nyugdíjba.

Felelősségteljes nehéz munkám mellett szinte állandóan részt vettem más közéleti tevékenységben is. Az Orosházi Földművelőszövetkezetnél, majd később ÁFÉSZ-nél 32 évig felügyelő bizottsági tag voltam. Az Orosházi Tanácsnál 5 évig voltam képviselőtestületi tag. 12 évig tanácsstag. Aki egyházi és más társadalmi munkatevékenységre vállalkozik, annak áldozatot kell hoznia, mert csak az egyéni érdek nélküli, teljes odaadással végzett munkának van értéke Isten és ember előtt.

A közösségi munka sok időt vesz igénybe, ezért szükséges a házastárs megértése is, mert amikor én a közösségért tevékenykedtem, a feleségem állt be abba az otthoni munkába, ami az én feladatomban lett volna.

- Gyuri bácsi! Kívánom a jó Istenről, hogy a hátralévő éveikben adjon további erőt és egészséget mindkettőjüknek! Búcsúzóul még annyit: hogy mit üzen a fiataloknak a „Nemzetközi Családév” alkalmából?

- Azt üzenem, hogy a jó családi élet legfontosabb feltétele a szeretet, az egymáshoz való türelem, az Istenben való hit és bizalom. A szeretet legnagyobb próbatétele a megbocsátás. Megbocsátani újra és újra csak abban a családban tudnak, amelyben Isten igéje lakozik.

Pleskó Józsefné

„Légy csendben és várj ay Úrrai!”

(Zsolt. 37/7)

Négy évtized az egyház szolgálatában

Örömmre szolgál, hogy bemutathatok egy olyan embert, aki közel 40 évig volt az evangélikus egyház szolgálatában, először mint presbiter, majd felügyelő, végül 1959-ben egyházmegyei felügyelőnek választották. Ennek keretén belül Isten kegyelméből azt az utat járta, amit Ő kijelölt számára, egészen nyugdíjazásáig.

Torda Molnár Sándor 1912-ben született Orosházán, hitben élő család gyermekeként, így nem volt nehéz az elhivatottság útját járni. Az 1938-1940-es években már az egyház dolgaiban tevékenykedett. Az 1944 utáni fordulatok sem riasztották el az egyházhoz való kötődéstől. Határozottság és szeretet áradt lényéből, valószínű, ezért nem volt sem összetűzése a rendszerrel, sem bántódása. Ha visszagondolok azokra az évtizedekre, a hite még jobban az egyház felé vitte, hiszen az egyházak nagyon nehéz helyzetbe kerültek, és szükség volt olyan hívekre, akik merők vállalni hitüket. Nehéz lenne felsorolni ezen évek munkásságának részleteit, nem is tudnám már felidézni pontosan. Mégis tudomásomra jutott egy gyűjteményből egy ismert és bizonyított cselekedete: 1943. december 11-én elvitték harangunkat háborús eszközök öntéséhez. Isten csodálatos hatalma ezt a békét hirdető harangot megmentette.

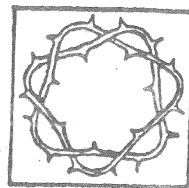
Hosszas kutatás után a nagytétényi Hungária Kohóművek telephelyén megtalálták, s ennek hazaszállítását 1947 nyarán Torda Molnár Sándor teljes egészségében magára vállalta, továbbá megszervezte a harang felszerelését, amit a város kisiparosai és munkásai önzetlenül végeztek el. Később a György-terem kialakításában is tevékenyen részt vett.

En volt a múlt. És most a jelen, amikor az egészségi állapot annyira meggyengült, hogy már nem érti a harang hívó szavát... de a hite mindenkor példamutató.

A Tisztelt Olvasótól elnézést kérek a szubjektív sorokért - Ő a testvérem. Köszönöm, hogy mindezt leírhattam.

Soós Tiborné

Torda Molnár Margit

E m l é k e z é s

Orosháza 1796-97. évi bírójára, nemes Sági Kiss Ferencre

Amikor ösömré emlékezem, eszembe jut édesapám utamra indító szava, az egyetem elvégzése után: „Fiam, eddig tartottalak, de mostmár állj meg a magad lábán, a zahin Kissekhez méltóan.” Megkérdeztem: miért vagyunk mi zahin Kissek, amikor Ságról származunk. Ezt az 1766. május 11-én kelt nemességet felülvizsgáló bizottság jegyzőkönyve így rögzíti: „...Fatens (tanu) Úr jól isméri Sághon Kemes alatt lakó Kiss Mihált és Jánost, úgy az Oroszi egyházán T.N. Békés Vmegyében lévő helyiségben lakozó Kiss Istvánt és Ferenczet...” „...édes Attyokát néhai Kiss Istvánt, a ki az Armáliys Levélben foglaltatik... jól ismerte.” A nemesi oklevél 1655. febr. 28-án kelt, és az utódoknak a leszármazást kellett igazolni 1760-ban. A Kiss család, mint büntök néküli nemesek, hol Ságon, hol az 5-6 km-re lévő Tokortson „...Ráthi uraság jószágán lakott, mindazonáltal mint Nemes Ember a Maga Személyében nemesi szabadságával élt...”. Tehát Édesapám, mi ságiak vagyunk! Úgy van fiam, de a német a sági-i „zahin”-nak mondta és ezt a magyarok „zahin”-nak érteve használták.

A jegyzőkönyvben említett Oroszi egyházán (Orosháza) 1752. jan. 24-én vette feleségül Bogán Katát Tokortsi Kis Ferencz. Az orosházi evangélikus anyakönyvben egyedül az ő neve előtt van helységnév előnévként (Tokortsi) írva, utalva arra, hogy honnan jött, egyben megkülönböztetésül a másik Kis Ferencztől, akit „notárius” (1744-63 között) jeizővei jegyezték be mint szülőit, vagy mint „komár” (kereszt-szülő) az anyakönyvbe. E házasságból három gyermekről tudunk: János (1752. nov. 28.) Mihály (1770. aug. 9.) és Ferenc (1777. márc. 13.).

Úgy látszik, Tokortsi Kis Ferencz köztisztviselőben állt, jó nevű gazda volt, mivel 1796-97. években hírnök választották meg, ami abban az időben rangos megbízatás volt. Együgyű bíró „mandátuma” 2 évre szól, így akadályozva meg a korrupció kialakulását.

A Békésmegyeyel leírásában (Bml. V. 329. A. a-f) 1815 előtti időkből csak a „Bírói Számadó Lajstrom”-ot és a „Hirdetéseket” könyveit tartalmazza, de egyikben sem található a község vezetőinek rendelkezése vagy aláírása. Aláírások csak a megyei iratokon találhatók, a megye részéről. E bírói számadásokból tudjuk, hogy Kis Ferencz iránti bizalom és a közéleti szereplése már 1786-ban megvolt, amit a „Diarium Dimensionis Terrariorum Orosháziensis” (telelem-kimérők beosztása) a következőkben rögzíti: „Hétfőn, Kedden: Tót Mihál, Kis Ferencz, Hegyi Márton”. A „Dimensio fundatum Possessionis” címszónál az

1787. júli. 17-én a házikertek elosztásánál Kis Ferencz volt a kimérő (Bml. V. 329. A.e. 9. doboz).

A „Bírói Számadások Lajstroma” évenkénti „kötetéből” (1776-1815) éppen az 1796-97. évi kötet hiányzik, amikor is Kis Ferencz volt a bíró. A következő évből származó „Győri István az 1798. Esztendő béli Bíróinak Számadó Lajstroma”-ban „Kész Pénzbéli bevételek” rovat alatt található: „Nemes Kis Ferencz 1797-dik Esztendő béli Bíró Úr adott által 1798. jan. 12-én 969 for. 6 5/8, majd 1798. ápr. 20-án 1035 for. 7 és 1798. júni. 5-én Ismét adott 108 for. Summa 2112 13 5/8 for.” (Bml. V. 329. A.e. 9. doboz). A kiadások rovatban ez áll: „1798. okt. 19-én Kis Ferencz törvénybíró, Varga Mihál Szentesre menvén költöttek 12 krajcárt, okt. 30-án N. Kis Ferencz és Szimonides Notarius uramek Gyulára menven költöttek 48 krajcárt”. Ezek bizonyítják, hogy Kis Ferencz 1797-ben „vezető” bíró, míg a következő évben törvénybíró volt és hogy hiánytalanul elszámolt.

A közéleti szereplés mellett jól is gazdálkodott, mert „Nemes Szalay György Bíró Úr által 1787-88 évben zab Kis Ferencz(-tól) 13 kőből 19 pos 30 ... Széna Kis Ferencz(-tól) 230 pos. 4. 20.” lett vasarolva. Ezen mennyiségek eladása a legtöbb terményt eladójává tette, az akkori kimutatás szerint (Bml. V. 329. A.e. 9. doboz) E terményeket a „Tabella Taraksarum 1774/75” adatai szerint 21 hold I. oszt. szántóján, 6 hold rétyén és 43 hold legelőjén takarította be.

Ilyen jól gazdálkodó, becsületes és köztisztviselőben álló ember volt Nemes Kis Ferencz, az 1796-97. évek bírójára. Ebből az időből származtatják ezt a mondókát:

Ha még egy lovat veszek,

Akkor mindjárt zahin leszek.

Az idők folyamán különbözőképpen írták nevünket. Az Armáliisban KISS-nek jegyezték be az anyakönyvbe. Édesapamról az anyakönyvi bejegyzés KIS András, de az enyém már KISS Sándor András-ként szerepel.

Édesapám azt is mondta, hogy nem minden orosházi Kiss „zahin”, azért mert jöttek későbbi bevándorlók is, azok nem „zahinok”. Azt, hogy a Kiss-ek közül melyik a „zahin”, arról ismered meg, hogy az orruk két oldalán a szájjugig mély barázda található, mint nekem. Ez a barázda idősebb korban kifejezettebb.

E beszélgetés több mint negyven évvel ezelőtt zajlott le Édapám és közöttem. Azóta rajtam is meglátszik már, kiült az arcokra a „zahin bélyeg”.

Dr Kiss A. Sándor

Előzetes

(Evangéliumi könyvterjesztésünkről)

„Akit mi prédikálunk, intvén minden embert, és tanítván minden embert, minden bölcsességgel, hogy minden embert tökéletesnek állassunk elő a Krisztus Jézusban.” Kol: 1,28.

Szól az ige még időben, a kegyelem idejében - nekünk.

Aktualitása most sem kisebb mértékű, mint Pál apostol idejében volt.

Hála Gondviselőnknek, hogy a mi nemzetünkünkön sem feledkezett meg, adott bölcsességet és igei világosságot gyermekeinknek, akik a „felülről kapottakat” írásba foglalták minden ember építésére, megerősítésére és a tökéletes állhatatosság Krisztusban való megélésére.

Az ige tisztaságát őrizve prédikálnak, tanítanak, intenek, tökéletesítnek.

Segítségük által megismerhetjük a nagy „ÉN”-t, így még időben megkezdhetjük a Győztes segítségével ellene a harcot, hogy alábbszállhasson és az új Élet növekedhessen. Az ige magyarázata, a kapott megvilágosodás továbbadása a „világított nemzetiség, királyi papság” elsőrendű, legfőbb feladata.

Így ajánljuk szeretettel testvéreink, felebarátaink, embertársaink számára gyülekezetünk kezdeményezését, a tiszta evangéliumi forrásból eredő könyvterjesztésünket. Tartalmi tekintetben a kiadó válaszára szóló lelkőrű, az élet szinte minden kérdéseire válaszolhatunk, úgy az örökérvényű, az aittanos, mint a ma elő emeer speciális kérdéseire, problémáira.

A könyvek olvasása alapján megláthatjuk, hogy a „felülről” alászálló bölcsesség” nincs ellentmondásban a tudománnyal, annak törvényeivel, sőt alapja annak, hisz minden a Teremtettségéből ered.

A mi nemzetünkünk „fekélyeiről”: a szenvedélybetegségek, a zátonyra futott házasságok, az Isten népét is megkörnyékező veszélyes tévelygések, a hatalmas mértékben beáramló keleti (idegen isten-kultusz) vallások, az okkult praktikák lelki halált nemző következményeiről is olvashatunk az Evangéliumi kiadó gondozásában megjelent és megrendelhető könyvekben.

A mai nemzetünknek az Írás szerint nem adatott jel, de ezekből az ige alapokon felépült magyarázatokból megláthatjuk, hogy a Teremtőre, a Megtartóra és a drága Megváltóra.

Imádkozó szívvel és azzal a lelki vágyal kezdeményezzük a könyvek terjesztését - értékesítés útján -, hogy az igemagyarázat alapján felismerhessük azt, „...az Isten mindeneket engedtlenség alá rekesztett, hogy mindenenek könyörüljön.” (Róm. 1:32.)

Megláthatassuk megismerésünk lehetőségét, vagyis bűneink felismerését, igazi megbánását, odaadását Annak, aki azokat elvenni jött, így új Élet kezdődjék bennünk, hogy tökéletesen készek legyünk az elkerülhetetlenül bekövetkező napra, az Úr Jézus Krisztus napjára.

Tóth Jánosné

Hetedik lelkészünk: Torkos Károly

(Részlet az 1994. ápr. 20-án elhangzó Orosháza jeles lelkészéről szóló előadásból)

Közel három évtizedi hirdette Isten igéjét a falak között Torkos Károly, aki 1878 őszén egyházkerületi gyűlésre ment a fővárosba, és ott a mai napig is megfeszítetlen módon ottint. Bizonyára soha nem fogjuk megtudni, mi történt vele, a róla szóló legenda azonban nem fakult meg az elmúlt évszázad alatt sem, emléke a mai napig él az orosházi evangélikusok között.

Az 1813-ban Pápán született Torkos Károly, soproni és bécsi tanulmányok, zay-ugrói és pesti nevelőiskolák, valamint nyolc évi kecskeméti lelkészkedés után 1850 márciusában került Orosházára. Olyan politikai helyzetben, mikor az 1848/49-es polgári forradalom és szabadságharc bukása után a Habsburg-hatalom véresen megtört minden ellenállást. Akkor, amikor az emberekben eluralkodott a félelem, elkezdődött az erőszakos germanizálás, a rendszer kisszamú kiszolgálói mellett megszorodtak a besúgók. Az önkényuralom súlyos terrorja alatt kialakult némi ellenzéki léggör, de egyesületek, kaszinók hiányában véleménycserére csak bizalmas társaságban volt lehetőség. A rendszerhűnek tartott Torkos - minden megbízhatósága ellenére - a független Magyarország képviselője volt. A szabadságharc bukása után a még kecskeméti beszédelért perbefogott közéleti férfi nagyon jól ismerte az osztrák hatalmi gépezet elnyomó politikája következtében kialakult általános elégedetlenség méreteit. Messze földön híres szónok volt, állapították meg a korabeli írók. 1858-ban az egyházmegye esperese lett. Országosan ismertté azonban akkor vált, amikor egyetemes egyházi jegyzővé választották.

Az orosházi és az egyházmegyei iskolaügyi irányítása Torkos fontos munkaköri feladatai közé tartozott. Nagy gondot és elfoglaltságot jelentett ez a munka. Széles látókörét és tekintélyét, alapos pedagógiai képzettségét igazolja, hogy 1874-ben a németországi népiskolák jövője címmel tanulmányt írt az egyik fővárosi folyóiratba. Nagyobb feladatot jelentett azonban számára az orosházi evangélikus elemi népiskolák fenntartása és felügyelete. 1878-ban két újabb elemi iskolát építtetett az orosházi ev. egyház: az egyiket a Zombai utcán, a másikat a Kettős-sánc téren. Ebben az évben következett be életének tragédiája is. Szeptember 28-án Budapestre utazott, ahonnan soha többé nem tért vissza.

A korabeli sajtó azonnal hírről adta Torkos eltűnését. A Békés Megyei Közlöny már október elején megírta, hogy feltöbötően Torkos Károly hulláját húzták ki a Tiszából. A szenzációnak tartott eseményről az országos lapok többször is cikkeztek. Megindultak a találgatások is: - mi lehetett e rejtélyes ügy oka, mi történt a falusi lelkészrel?

Felmerült, hogy talán öngyilkos lett: mi

másért küldte volna vissza az orosházi vasútállomásra a mindig magával hordott tájképpapját, ha nem a végsőkre készültne? Egyesek anyagi gondokat is emlegettek, hiszen hat felnőtte váló gyermekének nevelését, tanítatását kellett biztosítani. Mások azt terjesztették, hogy Torkos Károly Amerikába vándorolt. Semmit sem sikerült azonban bizonyítani. A politikai gyilkosság lehetőségéről meg inkább csak maguk között mertek beszélni a kortársak.

1909-ben aztán még egyszer nagy port kavart fel a több mint harminc év előtti esemény. Budapesten a Bécsi utca és a Harmincad utca sarkán lévő vendéglő lebontásánál emberi csontokra bukkantak a padló alatt. Feltételezték, hogy a társaságot kedvelő és szívesen borozgató Torkos Károlyt ebben a házban tették el láb alól. Nyilatkozott az újságoknak az orosházi születésű Györy Loránd miniszteri osztálytanácsos, Györy Vilmos fia, aki elmondta, hogy „1878 októberében láttuk utoljára Torkos Károlyt. Szokása szerint a budai oldalon lévő dunaparti Fiume szállodában szállt meg. Úgy volt, hogy már hazautazik, miért is egy délután októberben búcsúlátogatást tettünk nála a szállodában. Négy és öt óra között jöttünk el tőle. Anyira szerette atyámat, hogy a szállóbeli ablakból kenderjét lobogtatta utánunk. Mi a propelleren jöttünk át a pesti oldalra, és még onnan is láttuk, hogyan lengeti Torkos az ablakban a kenderjét. Többé nem láttuk, eltűnéséről csak pár nap múlva értesültünk. Sokáig bizakodtunk, hogy majd csak előkerül. Később beletörődünk a bizonytalanba. Hogy Torkos öngyilkos lett, kizártnak tartom. Esményien boldog családi életet élt...” Ugyanakkor a fővárosba hívták Torkos Károlynak időközben orosházi főjegyzővé választott fiát, Kálmánt, aki azonban az előkerült csontvázak alapján nem tudta azonosítani édesapját.

A Torkos-legenda azóta is tovább él. Ma is vannak olyanok, akik régi orosháziak közlései nyomán azt állítják, hogy Torkost az osztrákok rabolták el, hajón Bécsbe szállították, majd várfogságban fejezte be életét. Ezért nem került elő soha. Mások szerint 1878-ban már nem valószínű a politikai gyilkosság.

A valamikor népes családból ma már nem él senki Orosházán. Torkos Károlyról 1990-ben utcát neveztek el, unokáját, dr. Torkos Béla ügyvédet, egykori országgyűlési képviselőt azonban a mai gyülekezet tagjai közül is sokan ismerték, hiszen 1971-ben bekövetkezett haláláig presbitere volt egyházunknak, felesége pedig 1993-ban, pontosan 93. születésnapján halt meg.

Koszorús Oszkár

Az Evangélikus Általános Iskolai Tagozat pedagógusainak, a szülőknek és tanulóknak hagyományörző csoportja **Az Orosházi Népiskolák Múltja címmel iskolatörténeti kiállítást rendez.**

A kiállítás megnyitása 1993. április 19-én lesz a 2. Sz. Általános Iskolában.

A kiállítást bemutatja:

Musztafáné Horváth Györgyi

az egyházi tagozat vezető pedagógusa

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Az Evangélikus Óvoda, valamint az Egyházi Iskolai és Gimnáziumi osztályok szeretettel meghívják Önt, Kedves családját, és minden érdeklődőt az 1994. április 19-én kedden 18.00 órai kezdettel a Petőfi Művelődési Központ színháztermében tartandó **Jubileumi Műsoros Estjükre** Program:

- „Az ígéret földje felé” - egyházi óvodások műsora

- Hitvalló őseink - ált. iskolai tagozat műsora

- A lelkész-költő üzenete - a gimnáziumi tagozat műsora

Közreműködik: a városi zeneiskola kamara zenekara

A belépés díjtalan!

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Rekviem temetkezés

Kívánsága szerint gondoskodunk elhunyt hozzátartozója végüliszükségéről.

Teljeskörű szolgáltatást nyújtunk, kérésére mindenben eljárunk Ön helyett.

Beszerezzük a szükséges okmányokat, az özvegyi nyugdíj és az utolsó havi nyugdíj igénylésében segítünk.

Szolgáltatásunk az egész ország területére kiterjed.

Irodánk az Evangélikus Egyház mellett található, ahol munkaidőn túl is személyes és telefon ügyeletet tartunk.

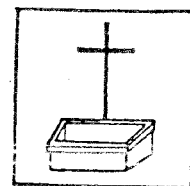
Címünk: **REKVIEM TEMETKEZÉS**

Orosháza

Györy Vilmos ter 1.

Telefon: **(68) 311 053**

Éjjel - nappal állunk az Önök rendelkezésére.

Tisztségviselők:

Felügyelő:

Benkő Pál
Szász János
Bérczes Elemérné

Gondnok:

Tóth B. József
Csehiné Bíró Eva
Szabó Jánosné
Gyuró Jánosné

Számvevőszék elnöke:

Pataki Etelka
Szita Bálint
Bánki H. Jolán
Rédai Ilona

Pénztáros:

Kovácsné Nádai Hajnalka
Csehiné Bíró Eva

Kántor:

Tóth Lenki
Széll Eva

Jegyző:

Szabó Gizella
Hajdu Mária

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség 1993. évi szeptember 26-án megválasztott Képviselőtestületi tagjai:

Bákos Józsefné
Benkő Lajosné
Benkő Pálné
Berta Imréné
Boór Károlyné
Brehovszki István
Deák Ferencné
Dérné Csepregi Klára
Denes Mihály
Dr. Domonkosné Ujj Veronika
Fejős Mihály
Géniay Ferencné
Gombkötő Pálné
Dr. Gulyás Mihályné
Gyomrei Annamária
Gyuró Jánosné
Hállai Józsefné
Hegedűs Istvánné
Hegedűs Sándor
Horváth József
Horváth Mariann
Iványi Istvánné
Jankó Tibor
Király Mihály
Koszorús Oszkárné
Kovács Tiborné
Kultsár István
Lázár Pál
Musztafa Szulimán
Molnár Sándorné
Nagy Gyula
Nagy Lajos
Nagy Sándorné
Nemes Endréné
Németh Pálné
Pleskó Józsefné
Papp Vilmosné
Rucz Mihály
Rédai Ilona
Bánki H. Jolán
Révész Rita
Sitkei János
Soós Antalné
Süle Antal
Süle Antalné
Szász Jánosné
Szendi H. József
Szemenyei Sándor
Szemenyei Gabriella
Szita Józsefné
Tarr Antal
Tompá Pál
Tóth Jánosné
Tóth Lajos
Tóth Antal
Varga Lajos
Török Lajos
Zelenka László
Ujj Mária

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség 1993. szeptember 26-án megválasztott Presbitérium tagjai:

Adász József
Adász Ferenc
Benkő Pál
Berta Imre
Berta György
Bérczes Elemérné
Csehiné Bíró Eva
Csepregi Bálint
Csizmadia András
Darók Gábor
Fekete Pál
id. Gyarmati István
Győri József
Csizmadia Zoltán
Hajdu Mária
Héjjas Lajos
Jantos Istvánné
Jantos István
Dr. Kiss A. Sándor
Király Ferenc
Koszorús Oszkár
Kovács Lajos
Kovácsné Nádai Hajnalka
Musztafa Szulimán
Pataki Etelka
Pál Tamásné
Paszta Lajos
Révész Józsefné
Soós Tiborné
Dr. Soós Tibor
Szabó Gizella
Szász János
Szabó Jánosné
Szita Bálint
Szita Imréné
id. Szita Lajos
Szikora József
Tóth Kálmán
Tóth Lenke
Tóth Ildikó
Tóth B. József
Thoma Gergely
Zsíros János

A Presbitérium tiszteletbeli tagjai:

Baranyai Béla
Benkő Istvánné
Csepregi János
Devosa Ilona
Fekete István
Gombkötő Lajos
Gulyás Istvánné
Helesfalvi Miklósné
Krajesovics József
Kovács Mihályné
Csizmadia Andrasné
Miszlai Antal
Nagy Pálné
Séllei Béla
Szepesi Kálmán
Szemenyei Adam
Szita Imre
Tóth György
Törda M. Sándor

Várhatóan április közepén lát napvilágot Koszorús Oszkár: Orosháza jelesei című könyve. Ebben a szerző 135 életpályát ismertet meg az olvasókkal, egészen az 1899-ben születettéig. Az arcképcsarnokban több egykori evangélikus lelkész, tanító és más közéleti ember életével ismerkedhetünk meg. A kiadványt minden orosházi evangélikus figyelmébe ajánljuk.

Rövid hittan: az ismeret

Újságunk ezen utolsó oldalára dogmatikai, azaz hittani sorozatot terveztünk hitünk elmélyítése és a közös gondolkodás érdekében. Az 1. szám utolsó oldalán a tanítvány-ság mibenlétéről volt szó, aminek a lényege, üzenete az volt, hogy Jézus követése állandó tanulással jár együtt, azaz etikai kötelességünk a hittannal kapcsolatos tudásunkat fejleszteni, növelni. Ellenkező esetben először egy leállás és fixálódás következik be, majd lassan megindul a kiüresedéssel járó visszafejlődés. Úgy járhatunk, mint egy hajdan szorgalmasan megtanult idegen nyelvel, ha nem gyakoroljuk, azaz nem tartjuk életben, akkor szépen, lassan, fokozatosan elfelejtjük. Úszni, kerékpározni állítólag nem lehet elfelejteni. De nagyon sok mindent sajnos gyakorlás, tudatos fejlesztés, szellemi karbantartás nélkül elfelejtünk. Ezek közé tartozik a keresztyénységünk is, a hittan is. Mindenkinek szüksége van továbbképzésre, ha a szakmája, a hivatásában hűségesen helyt szeretne állni. Mi keresztyének sem kerülhetjük ki ezt az elvárást, mert tanítványoknak nevez minket a Szentírás újtestamentumi része, azaz a tanulás majdnem olyan fontos a számunkra, mint az imádság és az igehallgatás a szentségekkel együtt.

Dehát ez szebb feladata a hívő embernek, annál, hogy Jézus Krisztust minél jobban megismerje? Aligha, mert minél jobban megismerjük a Názáreti Jézus páratlan alakját, annál jobban megszeretjük és minél erőteljesebben kötődünk hozzá a szeretet által, annál jobban szeretnénk megismerni és a közelében lenni. Mert akkor sejtünk meg valamit Pilátus híres kijelentéséből, amit nyilván akaratlanul, öntudatlanul mondott ki, ami felszakadt belőle, maga sem tudva, hogy igazán mit mond, amikor látta a már megkínzott Jézus sebek borította lennőségét: Ecco Homo! Íme az ember! - olvashatjuk a Bibliánkban. Úgy is értelmezhetjük a kijelentést, hogy íme ez már ember! Nem azokra esodálkozik rá, akik győzedelmeskedni látszanak felette, nem azokra esodálkozik rá, akik megfeszítik, hanem Jézus alakjáról nem tudja levenni a tekintetét! Még Pilátus is ámulattal, meglepetéssel, döbbenet esodálkozással nézi az összetört, mégis különös Jézus alakját, hát akkor mennyivel inkább kellene nekünk látni és belátni, hogy Jézus alakjában nem akárkivel van dolgunk, hanem valóban a mindenható Isten Fiával, aki emberi alakjában akarta felvilágotlani az igazán és tisztán emberit, amely megrendítő szépséggel foglalja magában az istenit!

Jézus Krisztus - az Isten és az ember páratlan találkozása és összetartozása! Jézusban az ember, azaz a dávidi genetika az Isten felé, az Atya felé fordul; Krisztusban az Isten, a mindenség Ura vállalva a biológiai

keretet az ember felé fordul! Ősi hitvallással valljuk - ha ritkán mondjuk is (Niceai Hitvallás) - hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten! A nagy titok tehát az ember és Isten találkozása a Názáreti Jézus Krisztusban, páratlan személyében, és ő ezért nem pusztán egy vallásalapító, hanem az ember és Isten drámai találkozásának a valósága! Isten és az ember találkozásának „végleges pontja”, és a hitélet címéleti alapja: amikor csodát a találkozást pontnak a földi felületi menzói deminziója felragyog!

Egy híres német teológus (L. Brunner) fogalmazta meg ötvenesekkel korábban azt, amit azóta nem fogadunk meg, de itt van az író, hogy újra elgondolkodjunk felette - egyházunk, kereszténységünk, gyülekezetünk érdekében, de a nem hívő, Istent nem találó világ érdekében is! Brunner híres tétele az, hogy egy hívő embernek nemcsak arra kell törekednie, hogy hívő, keresztény életet éljen, hanem arra is, hogy keresztényen gondolkodjon! Brunner elmondta, hogy voltak keresztény életű emberek, akik törekvése, hogy örüljüketől függetlenül megpróbálták megérteni a világot, és nagyon kevesen vannak olyanok, akik keresztényként gondolkodnak, akik keresztényként értelmezik a történelmet, világot, és az emberi létet mindent.

A keresztény gondolkodás azt jelenti, hogy az Újtestamentumtól kezdve a világot értelmezzük a világot. Kereszténységünkön belüli jelenlét forrását csak akkor követhetjük be, ha átgondoljuk a világ- és történelmi értelmezésünket is, mennyiben felel meg az pl. a páli gondolkodásnak! Hitéletünk gazdagítását jelenti a tudatosan átgondolt hittani rendszer, amely eligazítást adna a számunkra annak érdekében, hogy az Istentől kapott életet olyan szellemben élhessük, ahogy a Názáreti Jézus gondolta el a Jn 10,28. szerint, amikor Jézus a híres jó Pásztor fejezetben a „belsőleges élet”-ről szólt! De ehhez kapcsolandó szorosabban Jézus másik megjelenése is, amit a szinaitól asszonyok emleget: „Ha ismered az Isten ajándékát, és hogy szíved, mit... szíved hozzád... Jn 4,10. ismerjük!

Ribár János

Orosházi Harangszó - Kiadó: Evangélikus Egyházközség, 5900 Orosháza, Ték Eötvös u. 2. - Kiadásért felelős személy: Pintér János, csoportos Szerkesztésért felelős: Ribár János, lektőr: Társaszerkesztő: Györi Gábor, igazgató-lektőr: Koszorus Oszkár - Készült az INICIALE BT nyomdájában Orosháza.

Gyülekezeti hírek

Keresztelés:

Megkereszteltük templomunkban:

Január 23-án Birkás Sándor és Berta Erika fia: Sándor, Roland

Február 19-én Tóth Sándor és Tóth Krisztina fia: Bence

Március 5-én Kovács Sándor és Feldvébel Mária leánya: Annamária
Isten áldása legyen a gyermekeken és családjukon!

Házasságkötés:

Március 19-én Cókmány Antal és Lőrincz Julianna kötöttek házasságot.

Temetések:

Január 26-tól március 15-ig az alábbi híveinket kísértük utolsó útjára:

Németh Pál (76 éves), Kabódi István (83), Mihucz Konstantinné (Kardos Etelka 88),

Holecska Gyula Béla (83), Seebauer Béla (68), Adász Ferencné (Csizsar Mária 73),

Szemenyecz András (75), öz. Fazekas Györgyné (Garai Etel 87), Horváth Ferenc

(82), Vastaván János (57), Andó Jánosné (Bikádi Anna 83), Leszenyiczki János

(76), Kunos Sándorné (Patócs Ida 87), öz. Tokucz Jánosné (Miskucz Rozália 88)

Beranyai Béla (45), Agoston Antalné (Hudák Ilona 61), Répa Mihály (71), Madarász

József (93), öz. Gombkötő Istvánné (Fekete Mária 87), Németh János (88), öz.

Szabik Jánosné (Zahorcz Mária 80), Gera Sándorné (Takács Ilona 70), öz. Kiss Fe-

rencné (Bor Margit 62), Szabó András István (86), Baki Vincéné (Szabó Ilona 63),

Marai József (79), Hegedus Istvánné (Csizsar Julianna 70), Hejjas Gyula (68).

„Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mond-

ja a Lélek, mely megnyugosznak az Úr irántaságukon, és az Úr ölelése közöttük

őket.

(Ján. jelen. 14,13.)

A Hátul utcai egyházi óvodában várhatóan június 1-jén és 2-án reggel 8 órától dél-

után 18 óráig lesz a beiratás.

A Táncsics Mihály Gimnázium egyházi tagozatára az 1994-95-ös tanévre 23 tanuló

nyert felvételt. Egyrésze általános tantervű, másik része emelt szintű angol oktatás-

ban részesül. Az emelt órászmű fakultációs csoportban a tanulók felkészülhetnek a

középfokú angol nyelvvizsga letételére.

Ötvenmel évesítettük a híveket, hogy a Szőlő városrészen új evangélikus tem-

plom épül. A templom alapkövetétele 1994 április 24-én vasárnap 9 órakor lesz

ünnepélyes keretek között. Dr. Harmati Béla püspök Ur szolgálatával. Erre az al-

kalomra szeretettel várjuk híveinket.

Az Orosházi Harangszó evangélikus lap kiadásának költségeire az alábbi adományok

érkeztek:

Dr Kiss A. Sándor	1000.-
Dér Jánosné	2000.-
Nagy Gyula	1000.-
2. Sz. Ált. Isk. egyházi	3000.-
tagozatának nevelői	
Plesko Józsefné	1000.-
Istennél tudva lévő	3300.-
4 testvérünk	

Isten áldása legyen az adakozó testvéreken.

Az Orosházi Evangélikus Gyülekezet történetéről video film készült, megvásárolható

a lelkiéleti hivatalban, és Koszorus Oszkár könyvesboltjában. (Orosháza, Rákóczi u.

2., az első (tízemeletes ház alatt.)

Újra lesz kántorképző tanfolyam!

1994 szeptemberén újra lesz kántorképző tanfolyam Orosházán.

Időpontja: 1994 aug. 1-14-ig

Jelentkezés feltétele:

-lelkész ajánlás

-önéletrajz

- (vidékieknek saját névvel és címmel ellátott felbélyegzett boríték)

Eljuttatása az Orosházi Evangélikus Lelkészi Hivatal címére, 5900 Orosháza, Ték

E. u. 2.

Jelentkezési határidő: 1994 május 31

Olyan érdeklődők jelentkezésére számítunk, akik szívesen vennének részt gyülekeze-

ti kántor szolgálatban.

A templomépítési munkaprogramot kezdetektől 1994. április 19-én 18.00 órakor kemény sorozat egyházi oktatási intézmények közös műsorára.

Az előadás helye: Petőfi Művelődési Központ színházterme.

Ezt megelőzően 16.30-kor nyílik meg a 2. Sz. Általános Iskolában az egyházi tagozat által

összegyűjtött evangélikus iskolatörténeti kiállítás.

A 2. Sz. Általános Iskolában az egyházi tagozatos első osztályosok beiratása április 25-26-án lesz 8-18.00 óráig, az első emelet 102-es teremben.